

MEMO

Aan Ministerie van Economische Zaken
Van mr. H. van Meer
Betreft reactiedocument internetconsultatie Aanbestedingswet.
Datum 5 mei 2015

- - - - -

Hieronder geef ik namens de Unie van Waterschappen mijn reactie op de door het ministerie gevraagde punten. Vooraf wil ik u danken voor de mogelijkheden die u heeft geboden om mee te denken bij de totstandkoming van dit wetvoorstel. Ik heb de samenwerking als zeer plezierig ervaren.

Proces:

Voor dit implementatietraject is een klankbordgroep uit de waterschappen samengesteld bestaande uit 3 senior aanbestedingsjuristen en 2 senior inkoopadviseurs. Deze hebben ook meegedraaid in allerlei expertgroepen die door uw ministerie waren ingesteld. Daarnaast is er eerder een met de portefeuillehouder uit het bestuur van de Unie en met de landelijke werkgroep Inkoop en Aanbesteden afgestemde inhoudelijke (ambtelijke) reactie naar uw ministerie gegaan, waarnaar ik volledigheidshalve verwijst.

Het nu voorliggende voorstel heb ik besproken met de leden van de klankbordgroep en verder verspreid onder de leden van de regionale werkgroepen inkoop samenwerking van de waterschappen. Daaruit kwamen geen (nieuwe) bezwaren naar boven. De klankbordgroep is (in grote lijnen) content met het wetsvoorstel zoals dit nu voorligt.

Algemeen:

Ik stel met tevredenheid vast dat het ministerie de nieuwe mogelijkheden die Europa biedt op het terrein van o.a. flexibiliteit, innovatie en duurzaamheid omarmt. Dat past bij de professionaliteit en de beleidsambities van de waterschappen op het gebied van inkoop en aanbesteden. Sommige elementen zijn reeds in de Aanbestedingswet 2012 vastgelegd en nieuwe mogelijkheden worden toegevoegd middels deze implementatie.

U vraagt te reageren op het voorstel en dan met name op de volgende punten:

1. Verplichting tot elektronisch aanbesteden: de ingangsdatum van verplicht elektronisch aanbesteden.
2. Termijnen: de verkorting van de termijnen.
3. Rechtstreekse betaling van onderaannemers: de keuze om artikel 71 derde lid (2014/24/EU) en artikel 88 derde lid (2014/25/EU) niet te implementeren.
4. Voorbehouden opdrachten: de keuze om artikel 20 (2014/24/EU) en artikel 38 (2014/25/EU) onverkort te implementeren.
5. Voorbehouden opdrachten voor specifieke diensten: de keuze om artikel 77 (2014/24/EU) en 94 (2014/25/EU) niet te implementeren.

Ad 1. Verplichting tot elektronisch aanbesteden: de ingangsdatum van verplicht elektronisch aanbesteden

Reactie Unie van Waterschappen

Zoals reeds eerder gecommuniceerd levert bij de waterschappen de verplichting om elektronisch te gaan aanbesteden per 1/4/2016 geen beletsel op aangezien zij reeds software hiervoor hebben aangeschaft of TenderNed hiervoor inzetten.

Ik constateer wel dat er nog een grote informatiebehoefte is bij waterschappen over elektronisch aanbesteden. Er heerst (nog) onduidelijkheid over de reikwijdte van de verplichting tot elektronisch aanbesteden. Informatie hierover is via TenderNed en PIANOo niet makkelijk terug te vinden. Een antwoord op een simpele maar toch essentiële vraag voor welke opdrachten elektronisch aanbesteden geldt, is niet eenvoudig terug te vinden.

Een zorg betreft het functioneren van TenderNed als basissysteem. Af en toe ontvang ik signalen dat waterschappen tegen technische problemen aan lopen bij TenderNed. Het optimaal functioneren van TenderNed is een basisvereiste om elektronisch aanbesteden in Nederland te implementeren. Bij de invoering van TenderNed als landelijk basissysteem ben ik van mening dat de huidige technische problemen – waaronder de traagheid van het systeem – eerst moeten zijn opgelost. Het elektronisch aanbesteden moet het doorlopen van aanbestedingsprocedures immers vergemakkelijken voor aanbestedende diensten en ondernemers en niet juist de oorzaak zijn van problemen tussen partijen.

Ad 2. Termijnen: de verkorting van de termijnen

Reactie Unie van Waterschappen

De nieuwe richtlijn biedt de mogelijkheid om termijnen te verkorten, gezien de wens om de verschillende aanbestedingsprocedures flexibeler te maken. Ik ben positief over de keuze om de mogelijkheid tot verkorting van termijnen te implementeren. Elke aanbestedingsprocedure vraagt om maatwerk, waarbij in het ene geval een kortere termijn prima mogelijk is en in het andere geval juist een verlenging van de wettelijke termijn benodigd is. De mogelijkheid tot verkorting van termijnen is met goede waarborgen omkleed. Van de aanbestedende dienst wordt een duidelijke inzet gevraagd –middels een vooraankondiging– voordat zij tot verkorting van de termijnen kan overgaan. Daarnaast gelden aanvullende waarborgen, zoals de proportionaliteit.

Ad 3. Rechtstreekse betaling van onderaannemers: de keuze om artikel 71 derde lid (2014/24/EU) en artikel 88 derde lid (2014/25/EU) niet te implementeren

Reactie Unie van Waterschappen

Ik ben het met uw ministerie eens dat implementatie van dit artikel ons nationale contractenstelsel doorkruist. Er is immers geen contractuele relatie tussen de aanbestedende dienst en de onderaannemer. Als de aanbestedende dienst aan de onderaannemer betaalt, kan dit worden aangemerkt als onverschuldigde betaling zoals vastgelegd in ons Burgerlijk Wetboek. De hoofdaannemer heeft wel deze contractuele relatie met de aanbestedende dienst en kan alsnog betaling opeisen.

Met implementatie van dit artikel wordt mijns inziens niet een probleem opgelost, maar juist weer een nieuw probleem in de aanbestedingspraktijk gecreëerd doordat juridische onduidelijkheid zal ontstaan omtrent de betalingsverplichting. Niet alleen bij de aanbestedende dienst, maar ook bij de hoofdaannemer.

Implementatie van artikel 71 derde lid zie ik dan ook niet als dé oplossing voor het ervaren knelpunt. Het knelpunt zit in de relatie hoofdaannemer en onderaannemer. Hoewel er mogelijkheden zijn om als aanbe-

stedende dienst in de tijdige betaling van de onderaannemers een meer actieve rol te spelen (door hierover bijvoorbeeld contractuele afspraken te maken met de hoofdaannemer), zal een oplossing van dit knelpunt vooral gevonden moeten worden in de relatie waar het probleem zich voordoet.

Ad 4. Voorbehouden opdrachten: de keuze om artikel 20 (2014/24/EU) onverkort te implementeren

Geen reactie.

Ad.5. Voorbehouden opdrachten voor specifieke diensten: de keuze om artikel 77 (2014/24/EU) en 94 (2014/25/EU) niet te implementeren.

Geen reactie.

Met vriendelijke groet,

Henkjan van Meer
Beleidsadviseur Inkoop en Aanbesteden
Unie van Waterschappen